

TELEGRAPFUL ROMANU

Nr. 78. ANULU XIV.

Telegrafulu ese de done ori pe septembra și joi și Dumineca. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditura foiește pe afară la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditura. Pretiul prenumeratelor pentru Sabiu este de anu 7 fl. v. a. ea pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

Sabiu, în 2/14 Octobre 1866.

tru provincie din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri straine pe anu 12 pe $\frac{1}{2}$ anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platește pentru intea ora cu 7 cr. sirul cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 $\frac{1}{2}$ cr. și pentru a treia repetire cu 3 $\frac{1}{2}$ cr. v. a.

Evenimente politice.

Sabiu în 1 Octobre.

In nrulu trecutu amu facutu amintire numai pe scurtu despre radicarea statului de asediul in unele părți ale monarhiei austriace. Actulu acestu de mare insemnata emană din insasi initiativa imperatresa, pote fără scirea ministrilor, de unde se esplica tardia publicare a decisiunii imperatescii, in „W. Ztg.“ și acăstă in făoașa suplementaria de săr'a. Acăstă dar și impreguriarea, ca populația tierilor respective au scapatu de starea cea apesatorie, au facutu sensatiune placuta și omenii pe acolo acum au inceputu să ei a se bucură de pace in totu intielesulu cuventului.

Mai multe foi vreau sa scia, ca dupa ratificarea tratatului de pace intre Austri'a și Itali'a, va apară unu manifestu imperial cu desbatere din partea Imperatului Austriei și apoi adaugu ca acestu manifestu va avea unu caracteru fără ostilu fatia cu Prusia. „Debată“ comunica in o corespondintia oficioasa, ca deca cum-va aru avea sa apara vre-unu manifestu imperial, acel'a nici decum nu va avea caracterul ce i-lu fingeza (nascocescu) foile prussiane. Austri'a nu-si va face de lucru togm'a acum cu o politica provocatoare și acăstă nu dăra pentru Prusia, ci simplu din privinta cătra deslegarea cestiunilor interne.

De petrecerea Majestătiei Sele Imperatului la Ischl legă diuistică multe versiuni privitoare la complanarea cestiunii interne și cu deosebire tinerotă de conflictulu constituionalu ungurescu. Călători'a contelui Andrássy acolo, o aduceau unele diuarie in legatura cu desbateri de feliul de mai susu; mai târdi insa fu esplikata de unu ce curatul familiariu. Acum cetim, ca dupa reintorcerea Majestătiei Sele dela Ischl se va convoca diet'a unguresca și in scurtu dupa acăstă dietele celelalte. In fine vedem ca se fipséza și dăuă deschiderei dietei unguresci și adeca pe 15 Noemvre. Cu privire la acăstă spune „Wanderer“ ca operatulu comitetului de cincispredice va fi esaminat la demandarea Majestătiei Sele de unu comitetu a cărui membri voru fi și bar. Hübner, contele Belcredi, cancelariul aulicu Majlath și tavernicul Sennyey. „Membrii comitetului și presiedintele acelor' bar. Hübner, nu suntu de opinionea, ca operatulu aru pericolită cum-va pusețiunea de putere mare a imperiului și interesele tierilor neunguresci, ba elu tocma crede ca acel'a (operatulu) ofera puncte de manecare, potrivite pentru o intielegere solida; de ore ce insa primirea in principiu a acelui operatul aru trage dupa sine in modu imperativu denumirea ministerialu, asiā comitetulu crede, ca pre acestu din urma (ad. ministerialu) de aceea nu-lu pote recomanda Majestătiei Sele, pentru dupa parerea sea e de temutu, ca diet'a, fiindu denumita inainte de regularea afacerilor comune, in decursulu desbaterilor pre basea operatului acceptat in principiu, va pute pre usioru sa faca astfelu de pretensiuni, cari aru pute numai compromite deslegarea finala, complanarea. Si temerea acăstă este cu atâtua mai intemeiata cu cătu este sciutu, ca in privint'a modalitatei, va sa dica, cum are sa se faca deslegarea, nu este nici de cum o intielegere intre cele două părți ale dietei, cu alte cuvinte, cu cătu este mai nesiguru, ca partid'a cea moderata va ave majoritatea in lupt'a eventuala.

Din Veneti'a se spune, ca in 10 Oct. au avutu de a incetă functiunile oficiantilor austriaci in regatul venetianu și ca in 14 sau 15 Octobre incepu trupele austriace aesi din acel regat.

Despre pacea incheiata intre Austri'a și Itali'a aflamu dupa „Nazione“ ca se cuprinde esentialminte in urmatorele puncte:

Prinsii in resbelu se voru dă inapoi din ambe părți.

Austri'a se declara invoita la impreunarea Venetiei cu Itali'a. Marginile Venetiei suntu aceleasi, cari au fostu și sub administratiunea austriaca. — Itali'a recunoscă ca detoresce Austriei cu 35 de milioane floreni. Sum'a acăstă trebuie sa se plătesca in unspradiece termini, in restempu de 23 luni. — Itali'a mai departe primește asiā disulu „monte lombardo-veneto“ cu activele passivele lui de acum. Activele constau din 3 $\frac{1}{2}$ milioane fl. și passivele din 66 milioane. — Suditilor venetiani aflatori in Austri'a le stă in voia

de a-si pastră nationalitatea austriaca. — Tote obiectele de arta, documentele, archivele, titlature de Veneti'a se voru reintorce fără de exceptiune.

Tratatulu de comerciu de odinior'a incheiatu intre Austri'a și Sardini'a se pune in vigore pentru restempu de unu anu, pentrucă pâna la espirarea acestui tempu sa se pote face alte inyoiri.

Alte dispositiuni stipulează redicarea secuestrului de asupră bunurilor principilor (domnitorii) de ore-candu din Itali'a, insa cu rezervarea drepturilor ce le are statulu său alte a treia persoane asupră loru (bunurilor).

Din ambe pările se voru face amnestii generale asupră tuturor compromisilor politici și desertorilor (fugarilor dela militia), Corón'a de feru se va reintorce Italiie. (Mai cetim si de spre eschiderea titlului din titulatur'a pr. inalta „de Rege al Lombardo-Venetiei“, asemenea de a stergerea marcelora acestor dousi tieri din marc'a imperiala. Acăstă este pentruca tierile aceste suntu cedate, iara nu luate cu puterea.)

Dupa telegramele ce le cetim din Veron'a aflamu ca intre populatiunea de acolo și militia austriaca au venitul trăba la escesse serioze. Ministrul italianu Ricasoli s'a vedutu nevoit u a adresă primarilor din Veron'a și Mantua urmatorulu telegramu:

„Cu durere au aflatu Regale despre desordinele intemperate in serile din urma in Veron'a. Este sub demnitatea unui poporu, care se respectă pre sine și națiunea de care se tine, de a se radica contră acelor'a care tocmai suntu gata a pleca. Nu este cu cuviintia a ignoră și a uită, ca numai eri (depesi'a e dela 7 Octobre n. R.) s'a subscrisu pacea intre Itali'a și Austri'a și prin tumulte si conflicte demne de vaieratu se face numai unu servituu fără reu regatului, libertătiei și independintiei.“

„Regimul Regelui te recerea pre Dr'a de a comunica acăstă in numele lui concetenilor dtale, credindu, ca celu dintâi cuventu, ce-lu îndrăpta cătra ei in numele demnității Italiie va așa ascultare.“ Unu altu telegramu din Veron'a dela 8 Octobre spune despre frecări intre populatione și militia, in urm'a căroru s'a publicat de ambe pările starea de asediu.

Dupa „Provincia“ din Florentia plebiscitulu se va pune in luceare numai in 14 Octobre. n.

Dupa o corespondintia litografata din Vien'a, au adusu aci unu courieru de cabinetu alu regelui Italiie tratatulu de pace subscrisu.

Prussia a publicat in tote tierile anesse actele privitoare la acăsta anessiune. — Perstatările cu Sassi'a dău continuu de greutăti și se dice ca conditiunile ingreunătoare, puse din partea Prusiei, se inmultiesc din di in di. — Este caracteristica urmatore scire ce o cetim in tote diuariile vieneze: Klapka, se dice acolo, s'a decorat de regimulu prussianu cu ordinulu vulturului rosu class'a a 2 cu stea, mai departe, i'sa datu unu dominiu in Silesia, care este proprietate de alodu.

In Bavar'a se schimbă ministerialu, venindu la carma omeni amici politicei prussienesci, ceea ce consuna eu distribuirea ordinului Hubertianu (celu mai insemnatu in Bavaria) dlui de Bismarck.

Despre impressiunea cea dintâi ce a facut o marchisulu de Moustier asupră diplomatiei din Parisu nu dice ca a fostu supraditiorie. Marchisulu s'a esprimat asupră situatiunei europene cu totul pentru pace și incătu-va in intielesu conservativu. Tote espektoratiunile ministrului, se spune, ca mergu intr'acole, ca Franția este resoluta a nadusă focul aprinsu in Orientu in incepantu seu. De altumintrea lauda toti de tote pările limbagiulu celu resolutu si deschisulu ministrului, care le dice la tote lucrurile pre nume. Totu despre acestu ministru se mai scrie de alta parte, ca elu nu va fi passivu nici decătu și ca imperatulu Napoleonu sa-i largășca pre cătu se pote cerculu de activitate in cestunea orientala. Marchisulu era pâna se afla in Constantinopole unu omu neplacutu pentru regimulu Sultanului si acum dintr'o data este celu mai caldurosu amicu alu Turciei.

Din Russi'a se serie la Nat. Ztg. ca scirea despre mergea principelui Gorciacof la Biaritz, precum si despre unu cer-

culariu alu lui că respunsu la celu alu lui Lavalette, nu aru fi a-deverata. —

Scirile ce le avemu pâna acum din Orienta ne spunu să este de sperat, ca se va statorî o impacare intre crestini și regimulu turcescu. Se dice ca crestinii s'au invoitu a negoția cu Kiritli Mustafa Pasă. Puterile dimpreuna cu Russia s'au intielesu intr'acolo că sa sustina tratatele dela 1856 iéra Pôrt'a s'a propus ca va indeplini tòte proiectele de reforme căte i s'a propus din partea diplomatiei. Cretenii sa se sia induplecata la negotiările de pace cu deosebire in urm'a dechiarasiunilor ce li s'a datu din partea consulului francescu, carea nu le da picu de sperantia de vre-unu ajutoriu din partea Franciei. —

Din Messicu vinu sciri fôrte grele. Dupa acele republicanii inainteza in nnu modu concentricu spre capital'a Messicului. Telegrame spunu ca in orasul Jerez Messicanii aru fi omorit tota garnisón'a, cu care ocasiune aru fi cadiutu si unu oficieru mai inaltu dintre voluntarii austriaci. Unii dicu, dara nimenea nu sta buna inca de adeveru, ca oficierulu acest'a aru fi unu comandante de corpua anume contele Thun.

Imperat'sa messicana este cunoscutu ca fusese in Parisu si conversa multu cu imperatulu Napoleonu. Dupa aceea se duse la Rom'a. Acum cetim ca s'a bolnavit in urm'a unei afecțiuni de nervi.

Ameliorarea reului despre care vorbescu telegramele din urma are sa se constateze.

Revista diuaristica.

In Romanulu dela 27 Septembrie aflâmu unu articulu intitulat : Franci'a si Russi'a in Romania. Abstrandu dela cele depuse in acelu articulu satia cu diuariulu „Ordine a“ reproducem ualele pasagie de interesu generale euro-penu. Romanul dupa ce constatéza ca Russi'a are interese opuse Romaniei si ca temerile depuse de act se justifica pe dî ce merge trece la argumente precari le scote din Organulu rusescu ce apare in strainatate Le Nord'. Acestu diuariu adeca are o corespondintia din St. Petersburg dela 11/23 Septembre in care corespondintia se face imputare regimului rusescu ca s'a purtat indolentu la căte s'a intemplatu pâna acum in orientu. Russi'a este jelosa pentru intregitatea imperiului otomanu, din care causa nu se poate impacă cu cele intemplate in principatele dela dunare, unde prin influenția francesa Români se vedu mai favoriti decâtul alte popore din imperiulu otomanu si inca prelunga vata marea tratateloru dela Parisu s. a. s. a.

In legatura cu acésta se vede a fi o alta corespondintia a acelu diuariu rusescu datata din Parisu dela 25 Septembrie.

„Dinariile noastre oficiose (cele francese) se arata dispuse in favorea scirilor ce vinu din Constantinopole, despre scirile din Cret'a, si contrarie celor de origina elena, ceea ce arata ca nu voiescu deschiderea cestionei Orientelui. Considerandu, pre de alta parte, activitatea ce desfasura diplomati'a francesa la Constantinopole spre a dobandi dela Pôrt'a recunoscerea principelui Carolu de Hohenzollern, amu putea crede ca guvernul nostru se aplica a intârdia disolverea imperiului otomanu pâna ce se va forma pe dunare unu simbure destulu de tare si destulu de devotatu intereseelor Fraciei pentru ca aceste interese sa nu se compromitia in nimic'a in starea lucrurilor ce va succede situatiunei actuale. De-mi dai voie sa imprumutu dela chimia o comparatiune, voi dice voiosu, ca in prevederea caosului politicii si lucrării de regenerare ce voru urm'a silitu caderea europenă a Sublimei Porti, cabinetulu dela Tuilerii voiesce sa-si asigure unu centru de cristalizare, care sa-i sia devotatul, si crede ca poate gasi acelu centru in Principatele Dunarene, candu este cu multu mai putin siguru ca va putea conta pre Greci'a. Dêca cestiona Orientelui aru isbuñi astazi, restaurarea Europei orientale s'ară face negrescutu in beneficiulu regatului elenicu, si acésta pare ca Franci'a nu aru voisa o incuragieze. Eata celu putin splicarea cea mai prin ipotintia ce se poate da stăruintielor ei in favorea Moldo-Valachiei, apropiata de atitudinea multu mai putin energica ce are in privința candidatilor, de-si nu pre români apasa mai greu si mai durerosu opresiunea turcesca.

„Intârdiarile ce au survenit in recunoscerea de cätra Pôrt'a nouui ospodaru alu Romaniei, au sorginta loru in ualele pretentii, in adeveru neandite, ale principelui Carolu, sena consiliilor sei. Astfelui refusa guvernului turc dreptulu de a avea la Bucuresti unu aginte insarcinatu de a veghiá asupr'a intereselor turcilor locuitori a-i Principatelor; cabinetul reclama inca moscenirea, nu numai a urmasilor drepti dar inca si colaterali ai principelui Carolu, precum si dreptulu de a bate moneta si a face decoratiuni. Se intreba ori cine, ce s'ară face suzeranitatea Portiei deca aru acordá tòte aceste privilegiuri ospodarului Moldo-Valachiei ?“

Sabiiu 30 Septembrie. Eri a sositu si a 2-le batal. dela regimentulu c. r. de infanteria Hartmann nr. 9 dimpreuna cu statulu majoru alu regimentului spre a remane aici in garnisona.

Totu in aceiasi dî au sositu un'a bataliune din regimentulu c. r. de infanteria conte Gondrecourt nr. 55 care trece spre Brasovu. Acésta fu incortelata in satulu invecinatu Sielimberu. —

Dela casurile de colera de care amu amintit si noi in unul din numerii nostri nu mai avemu sciri despre vre-unu casu nou. Ba si din alte pârti ale tierei inca andâm sciri linisitice in privint'a acésta. Cu tòte aceste proverbiu ca „grij'a bună incunigra primejd'i“ trebuie apreciatu si cu deosebire acum candu in cele mai multe pârti suntu culesele de struguri. Recomandâmu dura tuturor caror le jace la anima si binele individualu si celu comunu ca sa aiba deosebita atentiu la cele ce dlu Sabo Dr. de medicina, publica in interesulu omenimei patimide sub titululu de mijlocu individualu contra colerei si rugâmu totodata inteligint'a nostra preotiesca si lumena, care se afla in mai de aproape atingere cu poporulu ai ceti si esplica cele cuprinse in acea umana instructiune. Nu vomu gresi poté candu nu vomu trece cu vederea pre acelle comuna unde se taei o multe si vomu atrage atentiu la politiilor locale spre a purta grigia de curatienia si indepartarea a ori ce modu ce aru putenotri epidemii'a.

Cronic'a dilei scie mereu sa ne povestesca de focuri candu in unele candu in altele pârti ale tierei. Nenorocirile aceste cumpanscru cu atâtua mai greu cu cătu anului acest'a si de altumintrea pentru multi economi este fôrte vîtrengu. O ore-si care mangiere ne face o corespondintia a domnei Lucretia Lupascu ce o cetim in Trompet'a Carpatilor, (si in fine si in Gazeta) in carea aflâmu ca memorala dna a aministratul pentru nenorocitii prin focu din Vlasovu o suma frumosa de bani. — Pentru Orlatienii de aici din apropiarea nostra ce e dreptu cetim in „H. Zig.“ din candu in candu de căte o mica colecta.

Nu scim deca in alte pârti ori chiaru si aici se face din partea romanilor ce-va. Fost'a resedintia a statului majoru a regim romanu I de margine, credem ca are merită mai multa atentiu.

Unu mijlocu individualu in contra colerei.

Veninulu colerei se afla in aerulu atmosfericu si se introduce in trupulu omenescu parte prin respirare (resuflare), parte prin mancari si beuturi.

Este cunoscutu ca in tinuturile colerei, precum nu demultu in Cairo, fusera atacate de colera chiaru si oi, candu acestea venisera in tinuturi de acestea. Chiaru si paserile parasescu locurile infectate de colera.

Fia-care omu, sanatosu seu bolnavu, este ca si animalele incungjuratu du unu cercu anumitul de aeru, din carele ramânu dreare urme. Altintrea nu s'ară puté intielege cum potu americanii cei salbatici sa descopere urmele picioarelor europenilor, si cum potu sa mirose cândii de venatul iepurii din departare.

Desvoltarea veninului colerei are lipsa de 21 dîle pentru ca sa se pota desvolta; dupa esperintia au eruptu colera la 21 de dîle, chiaru si la acei, ce au fostu parasitu loculu infectatul de colera si au ajunsu in unulu sanatosu.

Nici o esperintia medicinala nu se pronuntia pentru parerea, ca colera s'ară fi desvoltata de sine in Europ'a. Necuratiile nu s'au schimbatur in Europ'a dupa aparerea colerei, ci au remasut totu acele care fusera si inainte. Cu tòte aceste necurati a e purtatorea si latitorea, precum si nutritoreea veninului colerei.

Mesurile sanitare politiane lucra intr'acolo, ca sa inainteze curatirea atmosferei.

De aceea suntu recunoscute de solositor, disinfectiunile esitórelor, curatii a generala, disinfectiunea secretiunilor omenesci, prin feru sulfuricu, totu asiá prin aeriturile locuintelor, afumaturile cu gasu de cloru, prin focu moderatul in locurile cercelate de colera, precum si curgerea neintrerupta a apei pe strade, ca pre stradele Sabiiului. Tota nisuntia e in acolo indreptata spre a sustine aerulu curat.

Acésta mersura medicinala risipe procesulu de putredinu (veninu de colera) din aerulu atmosfericu.

Unii omeni au observatu in giurulu loru, in cerculu loru de aeru, nuori negri (pături de aeru de colera), dupa acésta a urmatu ametiala si in data erumperea colerei. — Acésta inca arata ca colera intra de dinafara in trupulu omenescu.

Spre incungjurarea colerei aru si bine ca sa se oprésca orice adunare mai mare de omeni, asiá targurile de tiéra (bâlciorile) aru si bine sa se oprésca in tempuri de colera.

Este dar de ajunsu justificata intrerumperea comunicatiunei intre locuri (tinuturi, sanatose si intre cele cercetate de colera; puterea de vietia a colerei, respective durat'a colerei, nu tine mai indelungu in unu locu decâtul 6—8 septamâni).

Dêca asiá dara prin disinfectiuni se moderaza pasirea colerei, remane problem'a cum sa se scutescă omeni singuratici de veninulu de colera din atmosfera.

Dêca in cetei mari se poate filtră si curatá ap'a de beutu, pentru ce sa nu se poate face nestricaclosu si aerulu atmotsfericu, pâna candu nu intra in trupulu omenescu?

Chiaru si fulgerul Pa facutu omenii nestricaclosu.

Spre ajungerea acestui scopu s'a astălu de folositoriu : — Quassia=extract doi cuinti ($\frac{1}{4}$ lotu), cincispredece grani vitriolu de feru, topit (disolut) in apa destilata și spiritu de vinu și ulei de isma (minta), 10 picaturi. Ce fluiditatea acăstă se unge omulu de trei ori (și mai de multeori candu epidemīa e in mēsura mare) pe dī, pre mustetie, seu la marginile nărilor dinlăuntru, cu bumbacu.

Afara de acăstă mai e de observat, că omulu sa nu plece din casa cu stomacul golu, sa manance bucate calde și sa gusto atari beuturi, cari vinu forte anevoia in atingere eu atmosfer'a de colera, sa se ingrijescă omulu de curatenia, sa pastredie corpulu caldu, sa nu neglige ori ce diarrhoe și candu ese de acasa sa ea unu firu de piperiu in gura.

Dispozitivul la colera, déca nu se poate in tipulu acăstă in-latură cu totulu, celu pusin se moderăza, de ore ce natur'a cea stricăoasă a atmosferei de colera in parte trebuie sa se sterpește.

Acesta se comunica in interesulu omenimel patiminde și arata calea de a perfectiună liberarea, (scaparea), omenilor de colera. *)

Dr. Basiliu Sabo

Principalele române unite.

Independintia româna scrie :

„Se dice ca in dilele acestea s'a tîntu unu consiliu la Cotroceni, la care au fostu invitati cei mai mari capi ai diferitelor functiuni politice, intre altii : d. Costaforu, Brailou, printiul Dimitrie Ghic'a, Ioann Bratianu, Vasilie Boerescu, Bosianu, și C. A. Rosetti. In acestu consiliu trebuie sa se rezolve, dupa cum se vorbesce cestiunea, ce trebuie sa se faca in privint'a conditiunilor de recunoscere ce stipulase Turci'a ? Intăin se exprima parerea de a refusă propunerile Portiei și de a se opune, prin acăstă n'aru si castigatu nimicu; România nu este destul de tare pentru a dă peptu acum cu inimiculu, și este in interesulu nostru, nu numai vis-a-vis de puterile straine, ci și pentru a urmari politic'a din intru, de a ne scapă din acestu „Provisoriu“, fiindca prin acestu provizoriu suferu nu numai comerciul și industria, dara inea și interesele agricole; apoi in fine se luă decisiunea, déca suntemu bine informati, de a se consultă propunerile Inaltei Porti, și dupa esaminare suntu de acordu, ea aru si mai bine și mai siguru de a acceptă propunerile Portiei, și din acesta causa ca Turci'a se baséza pe tractatele din Parisu și pe capitulatiunile românilor cu Turcii, și tōte conditiunile puse acum de Pôrta, despre care amu vorbitu in unu articolu de mai nainte, nu cuprindu pretensiuni, ce aru putea pericolă a u n o m i a t i e r e i fia din intru fia din afara.

„Acăstă nuvela este cu atătu mai inveselitore, ca tocmai in acăstă din urma privint'a s'a resolvatu și ca s'a adaogatu diferintele și ca s'a tramsu instructiuni representantilor din Constanța, și in fine marele și celu din urma pasu, cu aprobarea celor mai mari capi de partide, ad : in privint'a Recunoscerei.

Trompet'a adauge la aceste :

„Déca se intielege ceva prin acestu articulu scrisu in romanesce remane s'o spuna cei celu citescu. Noi intielegemu atăta ca acăstă Independintia româna indémna guvernulu sa primăsca conditiunile Portiei, și mai intielegemu si acăstă ca acăstă Independintia româna dice ca suntemu in provizoriu. Deci, că sa e-sim'u din provizoriu, sa primim conditiunile Portiei.

Candu suveranulu tierei, alesu prin votulu universale și numim' alu intregului popor român, este asediata pe tronulu seu, și constitutiunea votata de cătra representatiunea tierei, sanctiunata de cătra suveranu și promulgata de cătra ministrii constitutiunali, funcțiună in tōta vigoreea ei, unde vedu Jidani provizoriul ? ...

... O asemenea adunare a fostu la Cotroceni, și in desbaterile asupr'a propunerilor guvernului Inaltei Porti s'a deosebitu mai cu séma, prin eloquentia și patriotismu, d. Costaforu, care a pledat cauș'a — se dice — cu multă energia contr'a capilor Rosiilor, cari indemnau la umilirea tierei, dicendu ei capii Rosiilor, că, cu tempulu, vomu redobandi cele ce vomu perde astadi. — Dlu Costaforu s'a distinsu in acăstă cestiune de cea mai mare gravitate și M. S. Domnitorul a multumit dhu Costaforu. — D. Dimitrie Ghic'a s'a pronunciatus celu antău pentru parerea dhu Costaforu.

Mai la vale dice totu Trompet'a :

Regretămn in totu adenculu nostru ca Inalta Pôrta respinge prin asemenei propunerii, prin asemenei conditiuni, amici'a și devotamentul Românilor; dara, petrunsi de durere, nu putem face

*) Cu privire la cele din H. Ztg. nr. 243 este de reflectatu, ca vaccinarea (oltuirea) fu aplicata că mijlocu contr'a C i u m e i de cătra dlu Dr. Rasti in Bucuresci, carele este inca in viélia. Inoculatiunea honigbergiana este asiă dara numai o imitație modificata a fontanelelor intrebuitiante cu multă succesu de Drulu Rasti contra ciumei (De altmintrea in oculatiunea (vaccinatiunea) nu e altu ce-va decătu inoltuirea matericii morbose in unu trupu sanatosu, ceea ce aici nu-si are locul).

Corf'a (Maulkorb) plina cu totu felulu de parfumarii, recomandata de Wiener med. Presse, carele aru impedează stranutarea, vorbirea, mancarea și beutulu, nu are pâna atunci nici unu pretiu, pâna candu esperint'a damelor nu va documenta resultatulu contrariu.

altfelu decătu sa restistămu, sa urmâmu pe calea ce ne amu trasu cu suveranulu nostru in capulu Statului și cu constitutiunea nostra deschisa. Nu cantâmu galcăva nimenui, resistămu insa și respingem cu tōta vigoreea de care va putea fi capabile națiunea română, ori ce propunere, ori ce condiție, pentru recunoșcerea unui dreptu alu nostru.

Pi-vomu obligati sa luăm atitudinea pe care au luat'o vecinii nostri Serbi că sa se rucunoscă ereditatea suveranului loru ? — Ei bine ! vomu face celu pusin ceea ce au facutu Serbii, cari, atătu in privintia de numeru, atătu in privintia de Statu, cătu si in privintia de positiune geografica, aru trebuu sa fia inferiori noua. Dá; vomu luăm atitudinea pe carea ne obliga guvernulu Inaltei Porti sa o luăm, dara nu vomu ceda o linia din positiunea ce ne-a facut'o actulu celu mare de autonomia și independintia actulu din 2 Maiu și anexulu seu prin primulu articulu alu acestui anexu.“

Varietăti.

** Regimentul ui de inf. Alessandru nr. 2 (reg. ardelenu, in cerculu de inrolare in Fagaras) primi o gratulatiune de despărțire dela Colonelulu de brigada Grivicici, sub a cărei comanda se luptă acestu regimentu in 27 Iuniu la Trautenau cu succesu forte bunu, iéra in diu'a de 28 Iuniu au susținutu, in unire cu regiment. Aioldi și cu bataliunea 16 de venatori, luptă cea infricosiata la Rudersdorf cu Gard'a prussiana, de diminiția pâna sér'a. Eata unele cuvinte din acea gratulatiune :

„Déca istoria insémna in carteaua sea cu stilulu ei de metalu luptă nostra glorioasa dela Trautenau, déca ea cu multiamire povestesc patriei, cum in acea di se amestecau sunetele imnului radetzkiann printre bubuitulu tunurilor și pocniturile pusciloru și ca totu fremetulu acesta era mai asurdită prin strigările : „Sa trăiesca Imperatulu!“ atunci ea (istoria) in dreptatea ei eterna nu va denegă admiratiunea ei trupelor, cari la Rudersdorf s'au luptat contra unui inimicu de siése ori mai tare cu altă resemnatie, cătu si cu virtute militara“.

„Mi tînu de cea mai mare norocire ca amu comandat in acele dile venatori 16 (batal.), Alessandru și Aioldi (regimente), toti asemenea bravi și cu resemnatie, și cari au sangeratu cu atati soci de ai mei de arme.“ Grivicic m/p. Colonelu.

** Dupa unu conspectu alu reg. con. gubernu și protomedicu provincialu s'au bolnavit in Tranni'a in anulu acesta de colera, incependo dela 18 Iuliu n., in 53 locuri 2191 persoane, dintre cari 1254 s'a vindecatu și 852 au murit. Mortalitatea dara nu au suitu nici 40 la sută pecandu in Pest'a și Vien'a trece de 50.

** Onormanou de pensiuni pentru ofi-cila nici civili si de statu astăpta deja sanctiunea preinalta. Ea se deosebesce de modulu celei de pâna acum intru atât'a, ca s'a lipsitul activitatii pentru pensiunea intréga 35 de ani de servituu. Mai departe dupa unu servituu de 20 de ani pretensiunea la lăf'a pe jumetate, pe candu pâna acum pentru lăf'a jumetate se cerea 25, și pentru lăf'a intréga 40 de ani de servituu.

** (Inventiune). In Bruxela s'a inventat o masina care in 20 de ore sapă pamentu de 2400 metri cubici și lu radica totu odata și in vagone (cara de drumu de feru).

Publicănu cu placere urmatorea scrisore ce ne adresă dn'a Lucretia Lupascu :

Bucuresci 20 Sept. 1866.

Dle Redactoru ! Satul Vlaslovu (satu român din Transilvania) a fostu in lun'a Iulie, préda unui focu cumplit, focu care a arsu și nimicu pâna la pamentu tōte casele (afara de vr'o patru) și totu ce locutorii aveau la cas'a loru.

Miscati de menorocirea acestoru sermane familiu, cari remasese trăindu prim padure și lipsite de mijloace de existintia, Romanii din tiéra ce se aflau la apele minerale dela Borsecu, au venit in ajutoriulu loru cu sum'a de 323 f., dupa urmatorea lista de subscriptiune :

Numele personelor și loculu resedintei.

DD. Christianu Tell 50 f., Ales, Lupascu 24 f., Ales. Stanescu 56 f., toti din Bucuresci. S. Aslanu Bacău 6 f., Const. Dimonisie T. Ocnei-Bacău 24 f., George Verghi Iasi 56 f., Fratii Millu Iasi 6 f., I. Aslan Aacău 6 f., Michaiu Jora, Romanu 5 f., Ales. Avramu Bacău 5 f., H. Dimitriu Focsiani 2 f., Ioann Bresojanu Bueuresci 2 f., Emilianu Bresojanu 2 f., Telemach Ciuperc Focsiani 12 f., Ioann I. Robescu Focsiani 20 f., N. B. Carbunescu Carbunescu 2 f., N. Hagi Ilie Bucuresci 2 f., Ales. Busnea Bucuresci 3 f., Anastasiu Iorgulescu Ploescu 1 f., Hagi Sotiru Petrovici Focsiani 1 f., (nedescrifibile) Bucuresci 1 f., M. Caminarescu Bucuresci 3 f., Michaiu Busnea Iasi 3 f., Petru Nicolau Bucuresci 2 f., Hagi Gh. Boiu Focsiani 1 f., Petru Suciu profesorul Iasi 10 f.

La oală 323 f. trei sute döne-dieci și trei floreni. Acăstă suma s'a intrebuiti in modulu urmatoru : s'a incredintiatu Par. Ioann Ciubatariu. Preotulu satului, in presentia Protopopului și a subprefectului locale oror. domnul Aronu Boern și Ioann Auranu, summ'a de 292 f., consistaudu in moneda de o sută floreni. unulu, unspradiece galbeni căte siése fl. dupa cursulu curinte; și cinci-dieci și siése floreni ce urmă a primi parientele dela d. Gh. Vrghi, subscriptiunea uscă.

Eara trei dieci și unu f. s'a impartit din mâna de cătra subsemnată.

Facutu la Borsecu in 11/23 Augustu 1866.

Lucretia Lupascu.

In presentia nostra

Ioann Auranu.

Crediandu-me datore cătra persoanele binevoitoare ce au luat parte la această săptă romanesca, a li dă séma de intrebuintiare a sumelor ce mi-au incredintiatu, ve rogu, Dle Redactoru, sa binevoiti a-mi permite sa usezu de stimatulu organu alu diuariului dvostre; spre a dă publicitatii acesta dare de séma.

Bine voiti a primi dlu meu, incredintarea alesei mele consideratiuni.
Lucretia Lupascu. d., Tr. Carp.

Locu deschisu pentru reclame.

S a b i i u in 8 Octobre.*). Cam târziu ajungu a face unele observatiuni la o corespondintia ce s'a datu din Tractul Faragâu lui in nr. 46—509 a Concordiei, si care o amintesce T. R. in nr. 76. dechișrandu-se dupre aceea, o corespondintia de mine data in nr. 33. 1865 T. R. de infama si tendențiosa; credu insa ca a observa la un'a că acest'a si acum'a e pré de tempuriu. Corespondentii subscrisi la acest'a corespondintia, pote chiaru de D. Vitéz compusa prin care corespondintia D. V. se incercă a se areta de anteluptatoriu a binelui românilor, dsea că au mancitu averi si au ruinatu familiu intregi aducandu-le la sapa de lemn, acei corespondinti, séu mai bine cei mai multi din acestia, au uitatu in momentul acel'a candu au pusu pén'a, ce adeverintia au subscrisu cu unele luni mai nainte in contr'a D. Vitéz, tramitiendu-mile mie spre a puté cu ele documenta in tempu de lipsa aceea ce amu scrisu in T. R. nr. 33 1865. Acelu tempu au si venit, cace D. V. in urm'a corespondintiei acestei'a, semtiendu-se innegritu, m'au acusatu la Magistratulu de aicea, ca ia-siu si vatematu onórea. Nimic'a insa miau fostu mai usioru decâtua argumenta prea putinu cuprindiatorea mea corespondintia din nr. 33 T. R. a. tr.

Câci cu documente am adeverit ca D. Vitéz au insielatu poporul Tractului Faragâu, cu documente am adeverit ca au insielatu o plenipotenti'a a cărei cuprinse si limba numai D. Vitéz o scie, ear nu acei'a cari au subscris'o; cu documente am adeverit cum in tempu de fomele candu chiaru si regimulu au si statu scoterea contributiunei, au luat D. Vitéz boulu dela esle, si l'a vendutu că sa eseze banii subscrisi prin altii, insielati fiindu prin amagiri si promissiuni deserte, pentru ide'a cassei tractului; cu documente subscrise chiaru de D. V. amu aretat la Magistratulu din Sabiu unu D. Vitéz au esecuat triplulu sumei subscrise; si totu prin documente amu adeverit la protocolu ce s'a luat cu mine aicea, si care acumu se tine in tacere mai de uau anu la Judecatoria; prin documente amu aretat ca semidieulu aceloru corespondenti au aretat neobosit'a constanta activitate spre a insielá căte 60% si mai multi, dela unii ómeni ce cu més'a eu cas'a era in marginea perirei; cu documente amu aretat ca alipirea resoluta a D. V. cătra cass'a tractului au fostu numai masca si mijlocul unei specule pentru folosulu privatul a Dsae; cu documente amu aretat ca representantii Tract. Faragâu se opunu D. V., si receru plenipotentia necunoscuta; prin documente amu aretat, ca sum'a baniloru adunati trebuie sa fia cu multu mai mare de cătu s'a publicatu in Concordia; prin documente amu aretat, cam căti bani au mancatu D. V., prin documente amu aretat ca cătu de nederépta e parerea unor'a, formaata in urm'a corespondintielor de prin Concordia a D. V.; si déca in fine cu töte acestea le-amu adeverit de drepte, cine va fi in stare sa dica ca corespondintia din Nr. 46—509 a Concordiei nu e o minciuna simpla, pote cumperata, si cine va fi asiá putinu pricopatriu sa nu cunoscă adeverulu corespondintiei mele din „T. R.“ Nr. 33. 1865 a dar nu calumniaturi deserte asupr'a zelosului marinimosului D. Vitéz din Teac'a.

De unde omu avutu eu aceste documente prin care amu argumentat la Magistratulu de aicea adeverulu corespondintiei mele? de unde acelea documente din care se vede scopulu insielatoriu a D. Vitéz? de unde acele documente prin care amu aretat ca D. V. intru intreprinderile sele ne umane nu au fostu retinutu nici de consientia sea nici de iubirea sea cătra poporul de acolo spre a-lu nefericí si face de risu inaintea lumiei? Aceste documente suntu töte dela preotii tractuali, dela poporenii tractului, si dar si dela acei preoti (pote unu nu) cari au subscrisu corespondintia din 49—509 a Concordiei, si dela acei preoti ce in acesta corespondintia arata conscientiositatea si neobosita activitate, constant'a si resolut'a alipire a D. Vitéz cătra cass'a tractului, si dela acei preoti cari pentru unu blidu de linte si vendu —, (si cine e asiá scurtu de vedere, sa nu veda ca cum si-au vendutu preotii aceia libertatea lor, si a incurcatu pre multi din turmele sele?)

Sum in cea mai mare neplacere cu mine insumi, fiindu silitu a scrie incontr'a unor'u persone de unu statu ce in eternu săntu-mi este, dar sum silitu cu atât'a mai vertosu ca acestei'a pote nu suntu toti, ce lucra spre ruinarea, corumperea, si nefericirea poporului mai multu, decâtua pentru aceea pentru ce suntu chiamati.

* Amu si dorit si mai multa obiectivitate si patientia pana la desfacerea lucrului. De altmintrea responsabilitatea asupr'a celoru cuprinse nu o primim asuprane.
Red.)

Cum sa acceptam bine déca chiaru dintre preoti suntu, cari in locu sa cladescă surupa, cari in locu se aduca lumina, reiapta si celea mai debile radie de lumina ce vinu spre poporu. Cum sa acceptam bine, déca preotulu, conducatorulu mai multoru sute, prin putinu se poate seduce la căte si mai căte? Cum sa acceptam bine, déca chiaru unii preoti suntu exemplulu reului? dar destulu, acei'a ce voru sci acestea, le voru astă si causa, si deodata voru fi in stare a cunoscere si alte chiamari pericolose in unii preoti, ce potu a se areta sub alta masca publicului; a-siu dice mai multe, dar poate nu mi se cadu.

Credu insa a fi aretat de ajunsu ce e corespondintia din Nr. 46—509 a Concordiei.

D. Vitéz folosescă-se deocamdata de banii ce-i are in mana; folosescă-se de caracteristicile unor'a de pre acolo; folosescă-se de amicabilitatea amicilor sei, intru intreprinderile DSele. Lu rogu insa sa cerce a se ispraviti processulu pentru onórea sea, ca in ochii mei si poate si a altor'a cu aceea nu stă pré bine, séu ca eu in fine sa-mi iau resplata pentru vatemarea onórei DSele. Cei doi preoti ce dicu subscrisii corespondintiei Nr. 46—509 a Concordiei, ca suntu in contr'a afacerilor zelose etc. a D. Vitéz suntu D. Protopopu Tractualu, si socrulu D. V. A mai aminti despre folosulu si binele acestei opunerii, cu atât'a astu mai fără cale, caci calumniatorii insii marturisescu acest'a; Si cine le va imputa?

A mai aminti de cei ce au mai subscrisu corespondintia numita, astu cu atât'a mai nedemnu, ca suntu si invatietori; apoi a ostenu patientia on. lectoru si cu chiaru acestea aru fi pré multu. Cine e Greg. Somescu ce inca e subscrisu in corespondintia din Conc. nu se scie, caci acel'a nume pre acolo eu nu-lu cunosc.

Sum convinsu ca comissi'a orendumita de Venerabilulu Consistoriu metropolitanu din Blasius ne va dă documente noue despre obraznici'a D. Vitéz, si a zelosilor sei preoti.

Credu ca in scurtu oficiosu ne va areta adeca comiss'a, ca tota intreprinderea ce idiotii (? R.) o numescu Societate filantropica, au fostu numai unu calculu din partea unui'a, spre a-si castiga bani, in acelu tempu, candu poporul tractului gemé de fome si morburi; credu ca in scurtu vomu avea ocazie a vedé ca ce s'au facutu cu acei bani ce sub blastemele mosiloru si lacremile bunelor s'a insielatu si esequeatu; in scurtu credu ca vomu vedé căti bani suntu, si căti aru fi sa fia; in scurtu si in fine credu ca va desparé ceati'a din ochii acelor'a ce in D. Vitéz cunoscu aceia, ce prin corespondintiele DSele se arata a fi.

Apoi poate sentinti'a procesului D. V. pentru onórea DSele, ce o cauta prin Sabiu inca ne va lumina, caci in păr'a DSele apriatu postesce sentinti'a sa se publice in „Tel. R.“

Pâna un'a alta acestea, spre a areta ca corespondintia mea din Nr. 33. 1865 a Tel. R. e cu multu mai putinu cuprindiatore decâtua aru fi sa fia, si spre a areta ce e corespondintia din Nr. 46—509 a Conc. amintita in nr. trecutu alu T. R. si ce suntu subscrisii acelei corespondintie.

Onorat'a Redactiune a „Concordiei“ binevoiesca a primi in rubricele foiei sele, si acestea siruri.

I. Chetianu.

Nr. 29—1

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invatietoriu la scola comunala gr. or. din Tomnatecu in comitatulu Zarandului se deschide concursu pâna la 20-lea Octubre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 160 fl. v. a. cuartiru liberu si 4 orgii lemne de focu.

Concurrentii pâna la terminulu pusu, sa se adresedie la subserisulu cu documentele necesarie.

Hondolu 28 Sept. 1866.

Basilu Piposiu
Protopr. si admin. alu Tractului Zarandului.

Nr. 1014 — 1866.

Publicare.

Prea inaltulu Guvernul re. transilvanu cu decisiunea din 26 Iuliu a. c. nr. 14,533 se indură a concede si a intâri comunitatei Spelmedieu (Ispanmezö) Cerculu Pietrei in comitatulu Solnoculu interioru dône targuri de tiéra annale, carele voru fi in fia-care anu. — Unulu in 20 Maiu si celaltu in 9 Septembrie, se face prin acesta publica incunosciintare despre targurile amintite cu aceea observare ca targulu primu va fi in 9 Septembrie a. c.

Dela oficiulu judeului Procesualu alu tierei.

Coldeu 1 Septembrie 1866.

Ratz Jude Proces.

DE INDRUPATU suntu unele erore ce s'au petrerut in cor. din nr. T. R. 69. adeca: pe satia 2 in cor. dela Bungardu in sirul alu 2 nu nr. 64 ci 65. si iarasi in sirul 56. nu s'a zidit scola — ci cu case zidite pe ea pentru poporulu nostru.